

TBMM

DİLEKÇE KOMİSYONU GENEL KURUL KARAR CETVELİ

Sayı: 14

YAYIM TARİHİ

09/02/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Kararı

Karar No:37

Tarih: 03 /02/2011

Dilekçe No	Dilekçenin Adı, Soyadı, Adresi	Dilekçe Konusu
6338	Serap Tufan Derviş Ali Mah. Tatlı Memba Sokak No: 6/11 Draman Fatih / İSTANBUL	Atatürk havalimanı güvenlik kontrollerinde ayrımcılık yapıldığı iddiasına ilişkin talep

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu, Serap Tufan'ın "*Atatürk hava limanı güvenlik kontrollerinde ayrımcılık yapıldığına*" ilişkin şikayetini içeren dilekçenin, yaygın ve kitlesel bir soruna ilişkin olmasından ötürü, Kayseri Milletvekili Ahmet Öksüzkaya başkanlığında, Ankara Milletvekili Faruk Koca ile Edirne Milletvekili Rasim Çakır'ın katılımıyla oluşturulan Alt Komisyon marifetiyle incelenerek neticenin rapor olarak DKGK'ya sunulmasını uygun bulmuş ve karara bağlamıştır.

Rapora esas oluşturacak gerekli araştırmaların yapılması bağlamında, 12/01/2011 tarihinde toplanan Alt Komisyon, dilekçelerde dile getirilen iddia ve talepler ile kamu kurumlarının konu ile ilgili olarak Komisyonumuza gönderdiği cevabi yazıları incelemek suretiyle çözüm önerilerini müzakere etmiştir. DKGK, 3/2/2011 tarihli toplantısında altkomisyon raporunun değerlendirerek, dilekçe konusu hakkında kararını vermiştir.

1. Serap Tufan, dilekçesinde, özetle;

Atatürk hava limanı dış hatlar terminalinde herkesin sırayla x-ray cihazından geçtiğini, eğer makine alarm verirse ikinci kez arandığını, ancak kendisi çarşafı olduğu için cihaz ötmese bile ikinci kez arandığını, Ankara esenboğa hava limanı, Kayseri hava limanı ve Sabiha Gökçen hava limanlarında benzer sorunla karşılaşmazken atatürk hava limanında birkaç kez aynı sorunla karşılaştığını, Atatürk hava limanında ikinci sınıf vatandaş muamelesinin tüm çarşaflılara uygulandığını, kişilerin kıyafetlerinden dolayı farklı muamele yapılmasının önlenmesini istiyor.

2. Ulaştırma Bakanlığı tarafından Komisyonumuza gönderilen 14.12.2010 tarih ve B.11.0.BİK.35.04.475.01/1010 sayılı cevabî yazıda;

Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı'nın 31'nci maddesinin Güvenlik Kontrolü Başlıklı Dördüncü Bölümünün Genel Esaslar başlıklı 1'nci fıkrasının (c) bendinde; "Şüpheli uyandıran her nesne, bagaj açılarak incelenir. Klasik x-ray cihazları ile kontrol yapılan durumlarda her 10 yolcu bagajından biri Önlem amacıyla rastgele tespit usulüne göre elle aranır. Uçuş güvenliğini tehdit eden maddelere el konulur. Bu konuda "Kabinde ve Steril Alanlarda Bulundurulması Yasaklı Maddeler ile Yolcu/Kabin Ekibi Tarafından Taşınabilen Tehlikeli Maddeler" başlıklı 20. Ek'te belirtilen uygulama esaslarına göre hareket edilir. Kapı tipi metal detektörlerinde alarm veren her 10 yolcudan biri ve alarm vermeyen her 10 yolcudan biri rastgele tespit usulüne göre elle aranır." Dördüncü Bölümü'nde Yolcuların ve Yanlarında Taşıdıkları Bagajların Havayolu Mürettebatı ile Hava Meydanı Personeli ve Yolcu Olmayan Diğer Kişilerin Kontrolünden Geçirilmesi Başlıklı 31'nci maddesinin Özellikle ve Hareket Yeteneği Kısıtlı Şahıslar ile Bazı Nesnelerin Kontrol Edilmesi başlıklı 4'ncü fıkrasının (ç) bendinde; **"Dini ve etnik kıyafet giyen kişilerin daha dikkatli kontrolleri yapılmalıdır. Bu kişilerin açıkta aranmaya rıza göstermemesi durumunda kontrolleri arama kabini içerisinde yapılmalıdır."** Hükümlerine yer verildiği,

Havalimanı giriş kontrol noktalarında yürütülmekte olan güvenlik uygulamaları Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonlar ICAO ve ECAC ile Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı çerçevesinde Havalimanı Mülki İdare Amirlerinin talimatlarına uygun olarak polis gözetim ve denetiminde yapılmakta olduğu,

Havalimanı kontrol noktalarında yapılan güvenlik uygulamalarının amacı, uçağa bindirilmesi yasaklanmış maddelerin kontrol noktalarında tespit edilmesidir. Uygulamalarda dini ve etnik kıyafetli yolcular tarafından kendilerine farklı davranılarak gereksiz ve katı tutumla fazla kontrol edildikleri yolunda eleştiri ve şikâyetler olduğu gibi zaman zamanda bu durumdaki yolculara toleranslı davranıldığı yolunda eleştiri ve şikâyetlerde bulunulduğu,

Bu uygulamalarda;

- Palto, pardösü gibi kıyafetleriyle kontrole gelen dini tesettür, etnik veya yerel kıyafetli kişilere yönlendirme görevlisi palto/pardösüsünü "çıkartmaya müsait olup olmadığını" sorarak, müsait olanları prosedüre göre metallerinden arındırarak kontrole yönlendirdiği,
- Palto/pardösüsünü çıkartmaya müsait olmayanlar prosedüre göre metallerinden arındırarak, metal kapı detektörünün tespit edemeyeceği plastik patlayıcı, uyuşturucu madde gibi bu tür kıyafetlerin altına gizlenebilecek tehlikeli ve suç teşkil eden maddelerin tespit edilebilmesi için "kapı detektörü sinyal vermese dahi" el detektörü ile üst tarama işlemine tabi tutulduğu,
- Kapı detektörünün sinyal vermesi halinde, üst tarama görevlisi tarafından "üzerindeki metalleri çıkartarak tekrar kapı detektöründen geçmesi sağlanır, ikinci geçişinde sinyal versin veya vermesin" üzerindeki palto, pardösü kontrolü zorlaştırmayacak kıyafetler ise prosedürlere göre el detektörü ile üst tarama işlemi yapıldığı,
- İkinci geçişinde de sinyal vermesi halinde, üzerinde bulunan "palto, pardösü kalın

ve kontrolü zor kıyafetler ise" kontrol noktası amiri polis memuruna bilgi verilmek suretiyle kabin içerisinde hem cinsleri polis memurları tarafından ince üst aramasına tabi tutulduğu,

- Dini inançları gereği giyinen şahısların sadece Müslümanlar olmayıp, "Yahudi, Hindu, Sih, Budist vb." inançlara sahip insanların da inançları gereği mahremlerinin ifşa edilmesinden rahatsızlık duymaları nedeniyle arama kabine davet edilerek kolluk kuvvetleri tarafından detaylı üst aramasına tabi tutulmakta oldukları, bildirilmiştir.

3. Usul ve Esasa İlişkin Değerlendirme

Yapılan usulî incelemede gündeme alınan dilekçelerin 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına dair Kanun ve TBMM İçtüzüğü'nün 115 ila 120 nci maddelerinde belirtilen koşulları taşıdığı görülmüş, dilekçe konusunun geniş toplum kesimlerini ilgilendirmesi nedeniyle DKGK' da esastan incelenmesi uygun bulunmuştur.

Ancak, dilekçelerde bahis konusu edilen iddia ve talebin genellik arz eden kitlesel bir sorun oluşturduğu gerçeğinden hareketle Komisyonumuz, havaalanları, tren istasyonları gibi vatandaşların yoğun olarak kullandığı alanlarda yürütülmekte olan güvenlik uygulamalarının, uluslar arası ve ulusal güvenlik programı çerçevesinde ilgili kurumlar tarafından hazırlanan mevzuatlara bağlı kalınarak herkese eşit muamele yapılarak yürütülmesini uygun görmüştür.

Havalimanlarında güvenlik uygulamalarının ne dini inançları ve etnik değerleri doğrultusunda giyinen yolcuların ne de diğer yolculara ayrıcalıklı davranılarak, güvenlik kontrolünden muaf tutulması veya uygulamadan taviz verilmesinin ulusal ve uluslararası mevzuatlar uyarınca mümkün olmadığı, uçağa bindirilmesi yasaklanmış maddeleri kurallara uygun olarak kontrol noktalarında tespit ederek uçağa ulaşmasını engellemek ve nihayetinde uçuş güvenliğini sağlamak amacıyla bu uygulamaların zorunlu olarak yapılması gerektiği anlaşılmıştır.

Gereği Düşünüldü: Atatürk hava limanı güvenlik kontrollerinde ayrımcılık yapıldığı iddiasına ilişkin dilekçe hakkında yukarıda yapılan tespit ve değerlendirmeler sonucunda; idari işleyişte hukuka aykırılığa ve ayrımcılığa ilişkin bir veriye ulaşılamadığından bu aşamada dilekçe hakkında karar vermeye mahal bulunmadığına, 3071 sayılı Kanun ve TBMM İçtüzüğü'nün 115 ilâ 120 nci maddeleri gereğince, itiraz yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi.

Karar No: 37

Konu : Atatürk Hava Limanında güvenlik kontrollerinde ayrımcılık yapıldığı iddiasını içeren 6338 nolu dilekçe ve Alt Komisyon Raporu.

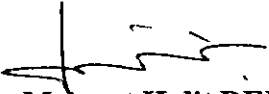
Yahya AKMAN
Şanlıurfa Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Başkanı

Ali KUL
Bursa Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Başkanvekili

toplantıya katılmadı

Faruk KOCA
Ankara Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Sözcüsü

Mehmet Halit DEMİR
Mardin Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Katip Üyesi

Seracettin KARAYAĞIZ
Muş Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

toplantıya katılmadı

Hüseyin BESLİ
İstanbul Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

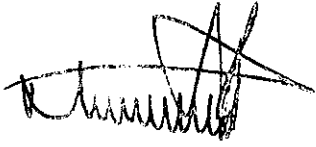
Ahmet ÖKSÜZKAYA
Kayseri Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

toplantıya katılmadı

Fuat ÖLMEZTOPRAK
Malatya Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

toplantıya katılmadı

Fuat ÇAY
Hatay Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Muharrem VARLI
Adana Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

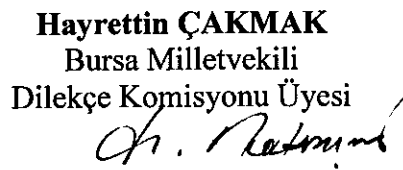
Rasim ÇAKIR
Edirne Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

toplantıya katılmadı

Fatma KURTULAN
Van Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Recep TANER
Aydın Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Hayrettin ÇAKMAK
Bursa Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi